

**Placcaet vanden Heeren Staten vanden Lande van Utrecht,
beroerende d'ontgrondinge der landen ende den impost op
steen ende calck inden Lande van Utrecht, te vervoeren, te
verhandelen ofte te consumeren**

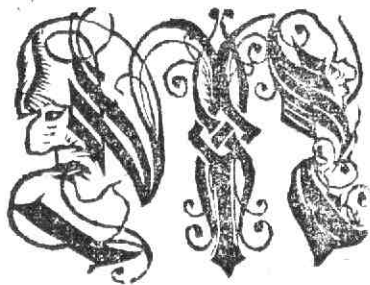
<https://hdl.handle.net/1874/9379>

PLACCAET VANDEN HEEREN STATEN

Wanden Lande van Utrecht/ bevoerende
D'ontgroninge der Landen/ en den impost
op Steen ende Calck inden Lande van
Utrecht/ te bevoeren te verhan-
delen ofte te consumeren.

Gedruckt te Utrecht by Salomon de Roy Ordinaris Dru-
cker der Heeren Staten Slandts van Utrecht. 1, 94.

AVRITS,

Ghebooren Prince
van Craignen/ Graue vā
Nassau/ &c. Marquis
vander Vere/ &c. Stadt-
houder in selgaeders die
Staten vanden Lande
van Utrecht: Allen den

gheenen die desen sullen zien ofte hooren lesen / saluyt:
Alsomen bevine en liet voor ooghen dat veel coorndra-
ghende en andere goede vruchtbare Landen inde Pro-
vincie van Utrecht gheseghen/ een/ twee/ drie/ ofte meer
speeten/ in diepte wt ghevoluen en vergraven werden/
omme steenen/ pannen/ seuelen/ vorsten/ tegelen/ bachen/
ofte estricken daer van te doen formieren / dat andere met
sachtoenen/ andere met grauen / en andere met modderē
inde rivieren: Item inde sloten ende inden Landen ex-
cessive groote ontgrondinghe practiseren en doen / waer
deur d'booschreuen Provincie van heure coorndragende
en andere vruchtbare Landen vermindert/ die Thiendē
heeren van heuren thiendt gedefraudeert/ en die middelē
banden seunden penninck der thienden en veel andere
contributien grotelijcke vercozt worden en sonderlinghe
dat d'booschreuen Provincie daer mede oock wert onto-
ghen die spijsē en materie diemen in tyde des nodich zyn-
desoude behoeven tot een ghe grote en nootelijcke tim-
meragie

meragie van steenwercken / brant ende andere saecken /
en daerinnen by gebreke vande selue materialen appa-
rentelycke niet grote costen en waertheyt in andere pro-
vincien sal hebben te verloccken / daer mede die Landen
van Utrecht door Godes gracie alnu tamenlike wel zijn
begifticht / en daer van zy deur het middel vande voors-
schreuen berggravinghe en ontgrondinghe eens ghepri-
ueert zijnde ten ewighen daghen sullen bliuen gebloot /
welckmen emmers niet goede redene wel soude mogen
obuiieren / dan geconsidereert dat den hoogen noot tot die
defensie van dese Landen vermits die aenperlinge van
den Wyant en van zyne Adherenten en Faukteurs van
Jaere tot Jaere hoe langher hoe zwaerder valt / en dat de
seluen noot daer deur occasie geeft by oochslupchinge ofte
oock voorscekeren tijt openlicke te permitteren tghens
anders niet en soude staen te tolereren / ofte toe te laten /
mits dat by alsohanige tolerantie ofte permissie ten sou-
lagemente vande ghemeene saccke geintroduceert / ghe-
statueert / en gheordonneert werde / eene tamenlike con-
tribucie en imposte ouer tghene allulcx wert ghepermut-
teert ofte ghetolereert.

Nademael verschevde Versoonen eenighe steen ende
Eichel ouens inden Lande van Utrecht alreets hebben
opgereche / dat oock seckerere Gulten / Sluysen / en Wa-
terganghen tot wevoringhe van torue / aerde / ende an-
ders zijn ghemaecht en groote costen ghedaen van rijn-
meragie / schuyten / waghens / en anders in menonge om-
me eene merckelijcke quantiteyt van stichelijche landen te
doen berggrauen / wt te modderen en te doen verboeren en
datter apparentijck noch andere zijn en meer sullen mo-
ghen op comen die van ghelijcke begheeren sullen te doe /
en ten eynde dat daer inne niet juste moderatie ende ter-
minste quetsinghe vande voorschreuen Provincie werde
geprocdeert / statueren ende ordonneren wy als volcht.

Inden

3
Inden eersten/ver'bieden
wy generalycke die wvoeringhe
vā alle strichelyche aerde byt d'pro-
vincie van Drecht/ op penē dat
den Contrauentur vanden ver-
buere sall telcke reple die Schau-
wen Schuyten Wagghens Ker-
ren/Peerden/ en voozts alle tgene
dat tot dooorsz wvoeringhe ghe-
bnyckt wort/ ende daerenbouen
die somme van vyf ende twintich
Goude Kealen/ daer van het een
derdendeel sal comen tot prouffite

vanden Heere vanden Lande het anderde derdendeel tot
behoef vanden Officier die d'executie sall doen/ ende het
derde derdendeel tot voordeel vanden Aenbrengher/ ten
waere niemandt wt sonderlinge oorzaecke by ons schryf-
telijck gheconsenteert werde eenighe aerde te mogen we-
borren/ in welcken ghevalle den seluen hun daer nae sall
hebben te reguleren.

33

Item die eenighe Landen insteecken ofte met bagge-
ren om turck daer van te doen maecken/ wthale/ ofte doe
wthalen wile sal ghehouden wesen hem te reguleren nae
vermoghē het Placcaet by ons daer ouer ghemaecte
ende inden Lande van Drecht ghepubliceert in date den
xviij " Augustij/ 1592, alles op die penē daer inne gestelt.

333

Ende soe wie eenighe Landen inde Provincie van
A u j Drecht

Orrecht ghelegghen begheeren sal te bergraue om d'eerde
bandien tot steenen/pannen/senelen/backe/ ofte estricke/
te doen ofte laten formeren/dat den sekien ghehouden sal
wesen ten minsten twee maenden eer dat hy sulcx begin-
nen sall aenden Rentmeester vande Domeynen stantes
van Orrecht aen te brenghen ende te doen annoteren by
pertinente specificatie wat ende hoe veel landen hy van
menonges te doen bergrauen/ off dselue hooge haultan-
den ofte andere vruchtbare landen zijn/waer die gelegen
zijn/en waer toe hy dselue Landen nae die bergrauinghe
vandien wederomme soude begheeren aen te maecten
ende te adapteren.

III

Dat d'booschreuen annotatie byden Rentmeester
vande Domeynen voorts sall worden ouergebracht aen-
den Heeren Staten stants van Orrecht/ ofte heere E. ge-
deputeerden / die opde ghelegentheyt vander saecke hun
gheinformeert hebbende/ sullen arbitrerende ende verclare
ofmen alsodanighe afgravinghe van Landen / ende in
wat lengte/ breette/en diepte/en voorts in wat manieren/
ende op wat conditien men die toelaten ofte wepgheren
sall/daer van acte sall werden ghemaect / nae dwelcke de
ghene die datgravinge versoecht / hem sall hebben te re-
guleren/en daer voort mitsgaders voort d'observantis van
alle die navolghende articulen en peder punct vandie ten
ghenoughen vande voornoemde Heeren Staten ofte
heere E. Gedeputeerden te stellen cautie souffilant den
Houe van Orrecht subiect / op pene zoe wie hem sall on-
derstaen ter contrarie eenige landen innis te stecken ofte
te doen instecken/ ofte te bergrauen/ sonder tghene boos-
schreuen

schreuen staet volcomelijck te obserueren / dat den seluen
booz een gheheel Jaer als dan naestvolghende d'boorz
landen met allen niet en sal moghen grauen ofte doen
grauen in eenigher wyse, en dat hy daerenbouen verbue-
ren sall die somme van bystich goude Kealen / daer van
een derdendeel commen sall tot behoeff vanden Hoere
vanden Lande van Utrecht / een derdendeel tot behoeff
vanden Officier die d'executie doen sall / en het derde der-
dendeel tot behoeff vanden Aenbryngher.

D

Ende aengaende den ghenen die alreets in dese ofte
boor gaende Jaeren begonst hebben eenighe landen tot
steen / pannen ende specien hier booren geannotert te ver-
grauen dat d' selue gehouden sullen wesen d' boorz anno-
tatie alnoch te doen binnen den tijdt van een maent nae
die publicatie van desen op die penē boorszreuen tappli-
cieren als booren ende boorzs van booz een gheheel jaer niet
te moghen grauen als hier booren geordonneert es ouer
den ghenen die in gebrecke es aen te brynghen t' gunt hy
begeert te doen grauen.

D I

Item dat den ghenen die d'conditien byden Heeren
Staten ofte heure E. gedeputeerden hun geprescribeert
ofte enich poinct vanden niet en obserueert telcke reple
verbeuren sal een amende van bystich goude realen ende
euenwel d'esserer en heterer (gene by hem ofte den zynē
tonrecht es gedaen.

A **iiij**

Item

Item dat den gheenen die inden Lande van Utrecht
 enige steenē / tegulen / pannen ende andere specien hier
 vooren verhaelt doen backen / ofte Calcen branden ofte Ces-
 ment maecten wil / gehouden sall wesen aenden ghenen
 die van onse weghen daer toe sall wesen gecommiteert
 by eede aen te brengen die nombze en specien van alsoda-
 nighe zyne wercken / ende dat binnen den tijt van aeye
 daghen nae dat den Ouen sall wesen affgebrant ende we-
 geroden / ofte dat d'voorsz wercken anderlings zullen we-
 sen volmaecte op pene dat de Meester vande selue wer-
 ken nae d'exp'ratie vande voorsz acht daghen / ouer elcken
 dach verbeuren sall die somme van xl. gul. soe langhe ge-
 durende tot dat hy d'voorsz wercken sal hebben aenge-
 bracht.

Ende dat den seluen Meester insgelix ende op gelixke
 pene gehouden sall wesen aen onse Gecommitteerden
 als vooren alle maent eens mede by eede aen te brengen
 ende te doen aentepkenen hoe veel vande voorsz wercke
 vercoft / verhandelt / ofte veruooert es / ende voor wat pypse
 ende voorsz ter seluer tijt tot behouff vanden Lande van
 brecht promtelixke te betale den twyntichsten pennunck
 van alsoedamige aengebrachte pypse.

Ende aengaende den steen die sonder vercoft te zyn
 veruooert sal worden / sal den eygenaer vanden gehouden
 wesen

wesen den e'wintichsten penninck te betalen naer adu-
nant als gelijcke sozte van steē binnē een maent te vozen
gegouden hecke.

¶

Item te eynde des gemene landts werckē van d'ische/
raden / danimen / slupsen / heulen / wateringen / wegen /
byggen / molens / banwercken ende slagen / oock des ge-
mene landts ende andere contributien deur die desolatie
vande vergraue lande / egene schade en lijden / sal den
ghenen (die d'voorlz ontgrondinge sal doen) gehouden
wesen die superficte van een hondt landts d'selue ofte ten
weynichste d'hefte vanden binnen den tijdt van een jaer
ende binnen den tijdt van noch een jaer daer nae die restē-
rende wederhefte te effenen / ende tot goet wep ofte bouw-
landt wederom aen te maecten / alles nae ver mogen die
conditien by den Heeren Staten ofte heure E. Gedeput-
teerden ouer die permissie vande ontgrondinge mit hun
int particulier gemacckt / op pene dat den gebreekelijckē
ouer pder jaer (dat hy in gebrecke sal wesen tselue allulckē
te volkommen) sal verbeuren die somme van vijftich
gouden Kealen te appliceren als vozen / ende euenwel ge-
houden wesen d'geconditioneerde aenmaekingē te doen
ende by gebrecke vanden sal den Schoude vanden Ge-
rechte daer onder d' vergraue lande gelegen sijn / op
derde jaer allulckē lande doen aenmaecten nae vermo-
gen d'voorlz conditien / ter bestadinge vanden seluen ghe-
rechte ende vershieten d'penningen daer toe nodich op
sijn gewin / en die wederomme verhalen aenden gebreec-
kelijcken en sijne bozen.

¶

Ende ten eynde ouer die verhandelingē en consump-
tie van

1167

ste van stenen / pannen / tegelen / calck ende andere soectien
hier booren gestelt inde prouincie van Drecht ene een-
parighe voer werde geobserueert / hebben wy insgelijck
geordonneert en ordonneert mit desen dat so wyc int sticht
Drecht vercoopen wil enige vande voorsz specien elc de
selue oude oft nieuwe inde Landen van Drecht ofte daer
buyt gebachten gebandt ofte gemaect sijn / gehouden
sal wesen d' selue aen onsen gecommiteerden aen te brengē
voor ende all eer hy die alhier te weten: inde prouincie van
Drecht te cope stellē sal op die pene van vyff en twintich
Carolus gulden

¶¶¶

1168

Ende soe haest als d' selue specien sullen wesen vercoft
sal dē vercooper op gelijcke pene telcke wecke te verbeurē
gehouden wesen byden gecommiteerde voor genoempte
die pypse van alsoedanige vercofte specien te doen anno-
teren / ende aen sijne handen promptelijcke te betalen den
twintichsten penninck vande selue pypse.

¶¶¶¶

Van betreffende den ghenen die eenighe vande voorsz
schreuen specie copen ofte by andere titule vercoopen / en
d' selue voorsz inde prouincie van Drecht brengen ofte
doen brengen onne aldaer geconsumeert te wordē / son-
der d' voorsz specien anders te verhandelen / hebben wy
geordonneert ende gestatueert / ordonneeren ende statuerē
mit

1656-1

den eersten en andere Raden banden Hone van Utrecht/
dat sy desen allomme doen verontighen / wtroepen en
publiceren daer men inden Lande van Utrecht ghes
woentijche es publicatie te doen / ende den inhouden van
dix doen naegaen / achtervolgen / ende onderhouden by
eenen pegelycken sonder eenighe simulatie daer inne te
ghedoghen. Ghegheuen te Utrecht op den xix^m dach
Martij, int Jaer ons Heeren 1656 vier en tnegentich.

Onder stont:

Ter ordonnantie van mijne voorgem
Heeren die Staten.

Ende was onderteykent/

G. de Ledenberch.

En was besegelt met een opgedruckt Zeghel in
Rooden wasse.